

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

Біолого-технологічний факультет

Методичні рекомендації

до написання та оформлення кваліфікаційних робіт

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки і продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	другий (магістерський)

м. Біла Церква
2025

УДК 378.147:636/.637(076)

Затверджено
вченою радою біолого-
технологічного факультету
(протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.)

Укладачі: **Мерзлов С.В., Ставецька Р.В.** доктори с.-г. наук,
Ластовська І.О., Ліскович В.А., Титарьова О.М., кандидати с.-
г. наук

Методичні рекомендації до написання та оформлення
кваліфікаційних робіт: галузь знань 20 «Аграрні науки та
продовольство», спеціальність 204 «Технологія виробництва і
переробки продукції тваринництва», другого (магістерського)
рівня вищої освіти, кваліфікація: магістр з технології виробництва
та переробки продукції тваринництва / С.В. Мерзлов,
Р.В. Ставецька І.О. Ластовська та ін.; за ред. С.В. Мерзлова. – Біла
Церква, 2025. 31 с.

Рецензент: **Соболєв О.І.**, д.-р. с.-г. наук, професор

© БНАУ, 2025

ЗМІСТ

	стор.
РОЗДІЛ 1. Загальні положення.....	4
РОЗДІЛ 2. Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи.....	6
2.1. Вибір теми та складання плану кваліфікаційної роботи.....	6
РОЗДІЛ 3. Структура кваліфікаційної роботи.....	8
3.1. Вимоги до структурних елементів.....	9
РОЗДІЛ 4. Основні вимоги та правила оформлення кваліфікаційної роботи.....	12
РОЗДІЛ 5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ....	15
5.1. Проходження на кафедрі попереднього захисту кваліфікаційної роботи.....	15
5.2. Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту та його організація.....	15
5.3. Загальні критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	17
Список використаних джерел.....	20
ДОДАТКИ.....	21

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації та основні вимоги до кваліфікаційних робіт розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту», Положення «Про організацію навчального процесу у БНАУ», ОПП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», другого (магістерського) рівня вищої освіти та накопиченого у БНАУ досвіду виконання кваліфікаційних робіт здобувачів.

Магістр – освітній ступінь вищої освіти особи, яка здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань та обов'язків (робіт) інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Кваліфікаційна робота здобувача передбачена навчальним планом і завершує його підготовку в університеті. Вона є одним із видів індивідуальних робіт здобувача, оригінальним, завершеним науковим дослідженням у певній галузі знань, має внутрішню єдність та містить сукупність результатів, положень, що пропонуються для публічного захисту.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до вимог щодо напрямів наукових досліджень і має засвідчити рівень професійної підготовки випускника, виявити його спеціальну та загальнонаукову підготовку, вміння застосовувати здобуті в університеті знання для розв'язання науково-практичних завдань, здатність до проведення досліджень, систематизації та свідомого засвоєння знань, наявність у її автора навичок наукової роботи. Важливою складовою виконання кваліфікаційної роботи є обов'язкова підготовка за результатами досліджень публікацій у збірниках наукових статей здобувачів.

Метою написання кваліфікаційної роботи є:

- систематизація, закріплення, розширення та застосування при вирішенні конкретних науково-дослідних завдань теоретичних та практичних знань здобувача;

- розвиток навичок самостійної роботи, оволодіння методикою дослідження та проведення експериментів при вирішенні наукових проблем;

- діагностика рівня підготовленості здобувача до практичної професійної діяльності.

Кваліфікаційна робота виконується на основі поглибленого вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з обраної проблеми, а також результатів проведення власних досліджень реального об'єкта з метою вирішення визначених професійних завдань. Робота може містити результати теоретичних та експериментальних досліджень, розробку нових методів та методичних підходів. Кваліфікаційна робота засвідчує здатність здобувача критично мислити та вміння аргументувати власну точку зору.

Кваліфікаційна робота є найважливішим підсумком магістерської підготовки, у зв'язку з чим зміст роботи і рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв при оцінюванні якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми. За відомості, викладені в роботі, порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її виконання, за обґрунтованість й достовірність висновків і положень відповідає як здобувач, так і науковий керівник. Керівником кваліфікаційної роботи є провідний викладач кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук, вчене звання та здійснює наукові дослідження відповідного напрямку.

Основні етапи підготовки та виконання кваліфікаційної роботи: 1) вибір та затвердження теми (на засіданні кафедри та розпорядженням декана факультету) протягом першого місяця навчання; 2) складання та затвердження науковим керівником та гарантом освітньої програми індивідуального завдання на

виконання кваліфікаційної роботи; 3) організаційні збори викладачів та здобувачів з питань підготовки, написання і захисту, кваліфікаційних робіт (проводяться випусковими кафедрами за участю декана); 4) проведення досліджень; 5) опрацювання та викладення результатів досліджень, оформлення кваліфікаційної роботи та перевірка її науковим керівником, оформлення відгуку; 6) представлення кваліфікаційної роботи на кафедру для реєстрації та рецензування (не пізніше 15 днів до першого засідання екзаменаційної комісії); 7) попередній захист кваліфікаційної роботи на випусковій кафедрі (за окремим графіком, але не пізніше ніж за 10 днів до початку державної атестації); 8) захист магістерської роботи на засіданні екзаменаційної комісії. Порядок підготовки та захисту кваліфікаційної роботи регламентується даними методичними рекомендаціями до написання та захисту кваліфікаційної роботи. Дотримання методичних рекомендацій до написання кваліфікаційної роботи допоможе здобувачеві уникнути помилок, для виправлення яких необхідні додаткові зусилля і час.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Вибір теми та складання плану кваліфікаційної роботи

Тема кваліфікаційної роботи має відбивати основну ідею, завдання, положення, які необхідно дослідити. Одним із критеріїв, вибору, теми дослідження має бути актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики. Рекомендована тематика кваліфікаційних робіт розробляється кафедрою згідно з вимогами освітньо-професійної програми фахівців та за поданням керівника магістерської програми затверджується на засіданні кафедри до початку навчання здобувачів за магістерською програмою. Темі кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів

науково-дослідної тематики випускової кафедри, сучасних досягнень у відповідній предметній галузі або суміжних сферах науки й техніки.

Кваліфікаційна робота може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та підприємницькі структури, що уклали із БНАУ контракт на навчання здобувачів або мають з ним договори про співпрацю. Здобувач може запропонувати свою тему дослідження за умови обґрунтування доцільності її розробки, ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями в спеціалізованих періодичних виданнях, а також враховуючи свої наукові інтереси, що були проявлені під час написання курсових робіт, у виступах на студентських наукових конференціях.

Тематика кваліфікаційних робіт щорічно переглядається та оновлюється. Тему кваліфікаційної роботи здобувач обирає протягом першого місяця навчання за магістерською програмою. Для вибору теми здобувачу рекомендується вивчити літературу з проблеми, що входить до кола його наукових інтересів, ознайомитися як із вітчизняними, так і зарубіжними виданнями. Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та не містити неоднозначного тлумачення.

Тема кваліфікаційної роботи має виконуватися за матеріалами конкретної базової установи. Після остаточного узгодження теми кваліфікаційної роботи здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій зазначає назву теми і повну (юридичну) назву базової установи (зразок заяви наведено у дод. А). Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника для магістрів першого року навчання затверджується розпорядженням по деканату не пізніше 1 жовтня (для здобувачів денної форми навчання) та 1 листопада (для здобувачів заочної форми навчання). Після того, як тема та керівник кваліфікаційної роботи затверджуються розпорядженням по деканату магістр починає працювати над її виконанням. А саме пише

обґрунтування до обраної теми кваліфікаційної роботи та складає план роботи, який узгоджується з науковим керівником та включає: вступ; 4 розділи, які поділяються на кілька підрозділів; висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки.

План кваліфікаційної роботи за погодженням наукового керівника може коригуватися, про що мають бути відповідні записи на затвердженому варіанті. Розгорнутий план кваліфікаційної роботи зазначається у завданні на дипломну магістерську роботу. До початку проходження практики здобувач одержує індивідуальне завдання від керівника кваліфікаційної роботи, де зазначається на що необхідно звернути увагу під час збору інформації від реальної установи/підприємства для написання кваліфікаційної роботи. Обґрунтування до теми та завдання на кваліфікаційну роботу подаються керівнику кваліфікаційної роботи до 1 листопада.

РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Для виконання поставлених завдань та підготовки якісного виконання кваліфікаційної роботи у визначений строк рекомендується враховувати складність процесу її написання.

Кваліфікаційна робота повинна мати такі основні структурні елементи:

- титульний аркуш;
- зміст;
- завдання на кваліфікаційну роботу здобувача;
- анотація із вказаною друкованою працею;
- annotation;
- відгук керівника;
- рецензія на кваліфікаційну роботу здобувача;
- перелік умовних позначень (за необхідності);

- основна частина (вступ, огляд літератури, матеріал і методика виконання роботи, результати власних досліджень: коротка характеристика с.-г. підприємства на базі якого виконується робота, аналіз стану та характеристика технології виробництва певного виду продукції тваринництва, заходи з удосконалення існуючої технології виробництва продукції тваринництва, технологія переробки продукції тваринництва, економічна ефективність розроблених заходів з удосконалення існуючої технології;

- висновки і пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

Кожен з цих елементів, а також розділи основної частини та додатки мають починатися з нової сторінки.

3.1. Вимоги до структурних елементів

Титульний аркуш, анотації, зміст включають до загальної нумерації сторінок кваліфікаційної роботи, але номер сторінки не проставляють. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

Для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної роботи подається **анотація** – узагальнений короткий виклад її основного змісту відповідно до встановленого зразка (дод. Б). В **анотації** кваліфікаційної роботи мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням практичного значення.

Наприкінці **анотації** наводяться ключові слова відповідною мовою. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту кваліфікаційної роботи, відображати тематику дослідження. Кількість ключових слів становить 5–8. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому.

УВАГА: В кваліфікаційній роботі наводиться спочатку україномовна анотація та ключові слова українською мовою, слідом її переклад англійською мовою та ключові слова англійською мовою.

Зміст (дод. В) повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць вимірювання, скорочень подається за необхідності у вигляді окремого списку. Додатково їхнє пояснення наводиться у тексті при першому згадуванні. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносяться.

Основна частина кваліфікаційної роботи має містити:

- вступ;
- розділи кваліфікаційної роботи;
- висновки та пропозиції.

У вступі обґрунтовується мета та зміст поставлених завдань;

Завданням кваліфікаційної роботи професійного спрямування є узагальнення здобутих знань за спеціальністю, вивчення і дослідження об'єктів з метою їх практичного використання в агропромисловому комплексі.

У розділах кваліфікаційної роботи має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело у списку використаних джерел.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Загальні вимоги до цитування такі: а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання; б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора; в) пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці); якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається; г) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

У висновках та пропозиціях наводяться практичні результати, отримані в кваліфікаційній роботі, вказуються проблеми для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження.

Список використаних джерел формується здобувачем з урахуванням національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 за його вибором одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- у хронологічному порядку.

До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи: проміжні формули і розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних; люстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали.

\

РОЗДІЛ 4. ОСНОВНІ ВИМОГИ ТА ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Основний обсяг кваліфікаційної роботи: 1,8–2,0 друкованих аркушів (40–45) сторінок формату А4. Текст дипломної роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29–30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора Word – Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва – 30 мм, справа – 15 мм, зверху і знизу – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Структурні елементи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумеруються. Заголовки структурних елементів кваліфікаційної роботи та заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту звіту і дорівнювати 1,25 см. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом повинна бути два рядки. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту. Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Розділи, підрозділи кваліфікаційної роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Розділи роботи повинні мати

порядкову нумерацію в межах викладення суті роботи і позначатись арабськими цифрами без крапки.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять.

Ілюстрації (рисунок, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Розмір ілюстрацій не більше 8×10. На всі ілюстрації мають бути посилання в роботі. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. Ілюстрація позначається словом «Рисунок __», яке разом із назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю необхідно розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті роботи. Назва таблиці складається зі слова «Таблиця», її порядкового номера та безпосередньо назви, яка стисло відбиває зміст наведених у ній даних.

Повну назву таблиці вказують один раз над таблицею зліва з абзацним відступом. У разі переносу частини таблиці на наступну сторінку над нею з абзацного відступу пишуть: «Продовження таблиці Х.Х» або «Кінець таблиці Х.Х», де Х – номер таблиці. Таблиці нумеруються арабськими цифрами підряд у межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою. Заголовки та дані

таблиці можуть бути виконані через один інтервал, шрифтом Times New Roman, 12 кегль. Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони становлять одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять.

Формули розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище та нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Формули в роботі слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу. Номер формули зазначають на рівні формули в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Пояснення значень, що входять до формули, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони наведені у формулі. Пояснення значення кожного символу слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають словом «де» без двокрапки і без абзацу.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у роботах [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7] ...». При посиланнях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. При посиланнях слід писати: «... у розділі 2 ...», «... (рис. 1.3) ...» або «... на рисунку 1.3 ...», «... (табл. 3.2) ...» або «... у таблиці 3.2 ...», «... за формулою (3.1) ...», «... у формулах (1.3-1.5) ...», «... у додатку Б ...» або «... (додаток Б) ...».

Оформлення списку використаних джерел доцільно здійснювати за Національним стандартом України «Інформація та документація. Бібліографічна посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015».

РОЗДІЛ 5. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Проходження на кафедрі попереднього захисту кваліфікаційної роботи

Після завершення досліджень і оформлення роботи магістри подають кваліфікаційні роботи із обов'язковою наявністю довідки щодо проходження перевірки на текстові збіги.

Метою проведення попереднього захисту кваліфікаційної роботи на кафедрі є: 1) перевірка дотримання вимог щодо змісту (виходячи з наданого завдання) та її оформлення; 3) перевірка готовності автора до захисту кваліфікаційної роботи в екзаменаційній комісії (вільне володіння матеріалом дослідження, здатність на позитивні відповіді на питання стосовно суті та результатів дослідження, наявність демонстраційного матеріалу для публічного захисту роботи).

Результати попереднього захисту оформлюються протоколом, що залишається на кафедрі. Перед прийняттям кваліфікаційних робіт, поданих для захисту до екзаменаційних комісій, проводиться загально-університетська перевірка робіт на відсутність академічного плагіату.

5.2. Підготовка кваліфікаційної роботи до захисту та його організація

Кваліфікаційна робота має бути обов'язково рецензована. Склад рецензентів призначається і затверджується розпорядженням декана факультету. Рецензії надаються письмово і повинні містити загальний висновок щодо рекомендації до захисту. У рецензіях вказується на відповідність змісту кваліфікаційної роботи вибраній темі, її актуальність, найбільш суттєві висновки та пропозиції, наявність самостійних розробок і досліджень автора, практична цінність розроблених питань теми,

загальні висновки і рекомендації щодо допуску до захисту і присвоєння кваліфікації магістра.

Рецензент має підписатися із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, що займає.

Для підготовки здобувача до пояснень у зв'язку з можливими зауваженнями рецензента йому надається можливість ознайомитися з рецензіями до захисту роботи на засіданні екзаменаційної комісії. При наявності суттєвих зауважень щодо змісту та оформлення кваліфікаційної роботи вона підлягає доопрацюванню та представленню на повторне рецензування. Про даний факт здобувач зобов'язаний обов'язково проінформувати керівника кваліфікаційної роботи та завідувача кафедри.

До захисту подається кваліфікаційна робота, яка оформлена відповідно до вимог, отримала допуск після попереднього захисту на кафедрі, успішно пройшла перевірку за програмою «Anti-Plagiarism» та має відповідну рецензію.

Здобувачі за 5 днів до назначеної дати захисту повинні до екзаменаційної комісії подати: 1) кваліфікаційну роботу і заповнене завдання зі всіма підписами та відзивом наукового керівника; 2) рецензію. Крім того, представлена до захисту робота повинна мати на титульній сторінці підписи здобувача, наукового керівника, завідувача кафедри, рецензента. Підпис здобувача, який виконав кваліфікаційну роботу, має бути і на останній сторінці тексту із зазначенням дати. Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні.

Здобувач готує виступ на 10-12 хвилин з використанням необхідного ілюстративного матеріалу (таблиць /графіків/ слайдів/ формул тощо), зміст та якість якого перевіряє науковий керівник.

Основне призначення ілюстративного матеріалу – наочна ілюстрація відповідних тверджень під час доповіді, акцентуючи на них увагу членів екзаменаційної комісії. Захист проходить в

умовах вимогливості, принциповості, дотримання наукової етики, ґрунтовному аналізу повинні піддаватись достовірність усіх висновків та рекомендацій наукового і практичного характеру.

5.3. Загальні критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна робота автора має продемонструвати: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати статистичні та математичні методи для аналізу проблем; опановувати сучасні методи наукового дослідження, проводити експерименти, демонструвати навички робити, власні узагальнення і висновки та вміння працювати з літературними джерелами.

Критеріями оцінювання є: – чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану; – науковість стилю викладання; – відсутність орфографічних і синтаксичних помилок; – правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів (при значних відхиленнях від встановлених вимог робота може бути недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

Кваліфікаційна робота повинна бути написана літературною мовою, без зловживань: науковими термінами (які транслітеровані з іноземних мов); цитатами, запозиченими зі статей монографій, підручників та з мережі Інтернет. Вона не повинна мати компілятивний характер. Самостійність виконання індивідуальних навчальних завдань є одним з основоположних понять організації навчального процесу.

Кваліфікаційна робота з ознаками плагіату рішенням екзаменаційної комісії знімається з розгляду, виставляється незадовільна оцінка, а захист нової (на іншу тему) можливий не раніше, ніж через рік.

Оцінюючи кваліфікаційну роботу комісія враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукове значення, практичну значимість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але й відповідність оформлення встановленим вимогам. Магістерська робота, в якій розкрито тему, прореферовано використані джерела, здійснено аналіз певної інформаційної та статистичної бази даних, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище, ніж «задовільно». Робота, в якій зроблено власну оцінку використаних джерел, самостійно проаналізовано підібраний статистичний матеріал, звітні дані підприємства/ організації, на базі якого досліджувалася тема, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на «добре».

Робота, в якій зроблено власну оцінку різних джерел, використано кількісні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, зроблено власні дослідження, розрахунки і на їх основі аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а здобувач опублікував результати наукового дослідження у наукових виданнях або матеріалах наукових конференцій, може бути оцінена на «відмінно». Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за 100-бальною шкалою ECTS, яка відповідно переводиться в національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на державному іспиті або захист випускної кваліфікаційної роботи не відповідає вимогам рівня атестації, екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що здобувач вищої освіти не пройшов атестацію і у протоколі засідання Державної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (0-59 балів). У випадку, якщо здобувач

вищої освіти не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для захисту випускної кваліфікаційної роботи, у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання. Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на засідання екзаменаційної комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата складання іспиту.

Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку при захисті випускної кваліфікаційної роботи, відраховується. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У випадках, коли захист випускної кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач вищої освіти подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою, у наступному навчальному році.

Здобувачі вищої освіти, які не захистили випускну кваліфікаційну роботу у зв'язку з неявкою без поважних причин або отриманням незадовільної оцінки, мають право на повторну (з наступного навчального року) державну атестацію протягом трьох років після відрахування з ЗВО (у період роботи, згідно затвердженого графіку, екзаменаційної комісії з відповідної спеціальності).

Список використаних джерел

1. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, ДП «УкрНДНЦ» 2016. 20 с. (Інформація та документація)

2. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. №1151.

3. Стосовно Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681

ДОДАТКИ

Додаток А

Декану _____ біолого-технологічного
факультету _____

Здобувача вищої освіти
спеціальності _____

ОР _____

_____ курсу _____ групи

_____ (П.І.Б. здобувача)

номер _____ телефону _____

Заява

Прошу призначити науковим керівником кваліфікаційної
роботи викладача _____
кафедри _____

(дата)

(підпис)

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білоцерківський національний аграрний університет
Біолого-технологічний факультет

Спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Допускається до захисту

Зав. кафедри _____

(назва кафедри)

(підпис, вчене звання, прізвище, ініціали)

«___» _____ 20_ року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Аналіз та шляхи удосконалення технології виробництва молока в
ТОВ «Світанок» та його переробки на ТОВ «Мілк Лайн»
Київської області

Виконав(ла) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Керівник _____

(вчене звання, прізвище, ініціали, підпис)

Рецензент _____

(вчене звання, прізвище, ініціали, підпис)

Я, _____ (ПІБ здобувача), засвічую, що
кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної
добросовісності.

Біла Церква – 20_

Додаток В

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет _____

Спеціальність _____

Затверджую

Гарант ОПП _____

підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

«____» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ на кваліфікаційну роботу здобувача

прізвище, ім'я та по батькові

Тема _____

Затверджено наказом ректора № ____ від _____

Термін здачі здобувачем готової кваліфікаційної роботи в деканат: до
«__» _____ 20__ р.

Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані _____

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури		
Методична частина		
Дослідницька частина		
Оформлення роботи		
Перевірка на плагіат		
Подання на рецензування		
Попередній розгляд на кафедрі		

Керівник кваліфікаційної роботи _____

підпис

вчене звання, прізвище, ініціали

Здобувач

підпис

прізвище, ініціали

Дата отримання завдання «__» _____ 20__ р.

Додаток Д

АНОТАЦІЯ

Прізвище, ініціали. Назва кваліфікаційної роботи

Досліджено...

Використано методичні підходи, методи...

Виявлено (з'ясовано, доведено, підтверджено) ...

Зроблено висновок, що

Одержані результати можуть бути використані ...

Кваліфікаційна робота магістра
містить _____ сторінок, _____ таблиць, _____ рисунків,
список використаних джерел із _____ найменувань,
_____ додатків.

Ключові слова: (5-8)

Додаток Е

ANNOTATION

Last name, initials. Title of Master's thesis

It has been investigated ...

It has been used such methodical approaches, methods ... It was revealed (proved, verified) ...

It has been concluded that ... The results can be used ...

Master's thesis contains _____ pages, _____ tables,
_____ drawings, list of used sources from _____ names,
_____ annexes.

Key words: (5-8)

Додаток Ж

ВІДГУК КЕРІВНИКА

на кваліфікаційну роботу здобувача ____ курсу спеціальності

прізвище, ім'я, по батькові

на тему _____

Оцінка окремих складових кваліфікаційної роботи:

1. **Оформлення роботи** (не більше 10 балів) _____
2. **Своєчасність подання окремих елементів роботи керівнику**
(кожний своєчасно поданий елемент дає по 5 балів) _____
3. **Теоретичні та аналітичні аспекти роботи** (не більше 25 балів) _____

4. **Практичні аспекти роботи** (не більше 20 балів) _____

5. **Оцінка попереднього захисту** (не більше 25 балів) _____

Додаткові думки та загальний висновок керівника _____

Загальна оцінка (не більше 100 балів) _____

Керівник кваліфікаційної роботи

підпис

вчене звання, прізвище, ініціали

_____ 20__ р.

Додаток К

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача ____ курсу спеціальності

прізвище, ім'я, по батькові

Тема: _____

Кваліфікаційну роботу виконано на кафедрі _____

під керівництвом _____

Обсяг роботи ____ с. Робота містить ____ таблиць, ____ рисунків.

Список літератури включає _____ першоджерел.

Тема роботи є _____

актуальною, не актуальною, чітко визначеною, не чітко визначеною

Зміст роботи тему розкриває _____

повністю, не повністю, тему не розкриває

Роботу оформлено _____

відповідно до вимог, з порушенням вимог

Висновки і пропозиції _____

обгрунтовані/необгрунтовані, відповідають/не відповідають поставленим завданням

Найбільш вагомим результатом роботи є _____

вказати ключові аспекти роботи

Зауваження, побажання: _____

Висновок _____

відповідає/ не відповідає вимогам, заслуговує оцінки відмінно, добре, задовільно

Рецензент _____

підпис, вчене звання прізвище, ім'я, по батькові

20__ р.

Додаток Л

Рекомендована структура кваліфікаційної роботи

Зміст

Завдання на кваліфікаційну роботу здобувачу

Реферат

annotation

Відгук керівника

Рецензія

Вступ

1. Огляд літератури

2. Матеріал і методика виконання роботи

3. Результати власних досліджень (цей розділ основний, у ньому викладаються результати досліджень автора кваліфікаційної роботи, одержаний внаслідок проведеного аналізу, розрахунків або експериментального дослідження. Він складається з кількох підрозділів відповідно до мети і завдань роботи)

3.1. Коротка характеристика с.-г. підприємства на базі якого виконується робота (дається стисла характеристика місце розташування і землекористування господарства, стан кормо виробництва, основні господарсько-економічні показники розвитку галузі тваринництва і виробництва тваринницької продукції в динаміці за три останні роки)

3.2. Аналіз стану та характеристика технології виробництва певного виду продукції тваринництва (молоко, яловичина, свинина тощо). (відповідно до теми магістерської роботи основна увага приділяється або технологічному процесу виробництва продукції, або характеристиці стада і використання тварин, або технології годівлі тварин)

3.3. Заходи з удосконалення існуючої технології виробництва продукції тваринництва (або з підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва або використання тварин, або поліпшення племінних якостей тварин, або оптимізації годівлі).

3.4. Технологія обробки (переробки) продукції тваринництва

4. Економічна ефективність розроблених заходів з удосконалення існуючої технології (виробництва продукції, племінної роботи, годівлі тварин)

Висновки

Пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

Додаток М

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел

з урахуванням національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.
Два автори	Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.
Три автори	Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани здобувачів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
Чотири і більше авторів	Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.
Без автора	Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.
Багатотомні видання	Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.
Автореферати дисертацій	Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С.
Архівні документи	Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i> . Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.

Патенти	Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).
Бібліографічні показники	Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128с.
Частина видання: книги	Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i> . 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.
Частина видання: довідкового видання	Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i> . Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Частина видання: продовжуваного видання	Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i> . Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Електронні ресурси	Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i> . 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006

Методичне видання

**Методичні рекомендації
до написання та оформлення кваліфікаційних робіт**

**Мерзлов Сергій Віталійович
Ставецька Руслана Володимирівна
Ластовська Ірина Олександрівна
Ліскович Володимир Андрійович
Титарьова Олена Михайлівна**